PŘÍLOHA č. 3
ke krizovému řízení – Přehled zákonů pro oblast krizového řešení

Legislativní architektura krizového řízení

Zákon č. 239/2000 Sb

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému vymezuje IZS, stanovuje jeho složky a jejich působnost (pokud tak nečiní zvláštní právní předpis), působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků (ÚSC), práva povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Zákon č. 240/2000 Sb

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon) stanovuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů ÚSC a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, a při jejich řešení.

Zákon č. 241/2000 Sb

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy upravuje přípravu hospodářských opatření pro stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů. Zákon stanovuje pravomoc vlády a správních úřadů při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy. Stanovuje též práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy.

Zákon č. 222/1999 Sb

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky stanovuje povinnosti státních orgánů, ÚSC a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany ČR před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností.

Ostatní

Některé odborné zákony (zákon č. 254/2001 Sb., o vodách /vodní zákon/; zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a podobně) ukládají další specifické úkoly, které souvisejí, nebo jsou shodné s úkoly danými v krizových zákonech.

Mimořádná událost, krizová situace, krizové stavy

Na základě Analýzy hrozeb pro Českou republiku[5] bylo stanoveno 22 typů mimořádných událostí, pro které lze odůvodněně předpokládat vyhlášení krizového stavu. Pro tyto mimořádné události zpracovaly odpovědné ústřední správní úřady typové plány, které se staly základní součástí všech krizových plánů.

Přehled mimořádných událostí s nepřijatelným rizikem

č.	Mimořádná událost	Odpovědnost
1.	Dlouhodobé sucho	Ministerstvo životního prostředí
2.	Extrémně vysoké teploty	Ministerstvo životního prostředí
3.	Přívalová povodeň	Ministerstvo životního prostředí
4.	Vydatné srážky	Ministerstvo životního prostředí
5.	Extrémní vítr	Ministerstvo životního prostředí
6.	Povodeň	Ministerstvo životního prostředí
7.	Epidemie – hromadné nákazy osob	Ministerstvo zdravotnictví
8.	Epifytie – hromadné nákazy polních kultur	Ministerstvo zemědělství
9.	Epizootie – hromadné nákazy zvířat	Ministerstvo zemědělství
10.	Narušení dodávek potravin velkého rozsahu	Ministerstvo zemědělství
11.	Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací	Český telekomunikační úřad
12.	Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury	Národní bezpečnostní úřad
13.	Zvláštní povodeň	Ministerstvo zemědělství
14.	Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení	Ministerstvo životního prostředí
15.	Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu	Ministerstvo zemědělství
16.	Narušení dodávek plynu velkého rozsahu	Ministerstvo průmyslu a obchodu
17.	Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu	Správa státních hmotných rezerv
18.	Radiační havárie	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
19.	Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu	Ministerstvo průmyslu a obchodu

20.	Migrační vlny velkého rozsahu	Ministerstvo vnitra
21.	Narušování zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu)	Ministerstvo vnitra
22.	Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu	Ministerstvo financí

Krizová situace

Krizová situace je mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“).[6]

Krizový stav

Krizový stav je právní kategorie. V současné době existují v České republice čtyři krizové stavy:

- **stav nebezpečí**
- **nouzový stav**
- **stav ohrožení státu**
- **válečný stav**

Orgány krizového řízení a jejich základní povinnosti

Orgány krizového řízení jsou orgány, které mají rozsáhlé kompetence při přípravě na řešení krizových situací a zejména při řešení krizové situace. V přehledu jsou popsány orgány krizového řízení a zdůrazněny jejich některé základní kompetence.

Na ústřední úrovni:

- **Vláda České republiky**
  - zřizuje Bezpečnostní radu státu a Ústřední krizový štáb,
  - rozhoduje o vyhlášení nouzového stavu.
- **Ministerstva a jiné ústřední správní úřady**
  - zřizují pracoviště krizového řízení,
  - zpracovávají krizový plán,
  - zřizují krizový štáb.
- **Česká národní banka**

- zřizuje krizový štáb,
- zpracovává krizový plán.

Na úrovni kraje:

- **Hejtman kraje**
  - zřizuje a řídí bezpečnostní radu kraje,
  - zřizuje a řídí krizový štáb kraje,
  - schvaluje po projednání v bezpečnostní radě kraje krizový plán kraje,
  - schvaluje po projednání v bezpečnostní radě kraje dílčí plán obrany kraje,
  - vyhlašuje stav nebezpečí a je oprávněn nařídit opatření podle krizového zákona.[11]
- **Krajský úřad**
  - zřizuje pracoviště krizového řízení.
- **Hasičský záchranný sbor kraje**
  - zpracovává krizový plán kraje,
  - zpracovává krizové plány obcí s rozšířenou působností.
- **Policie České republiky**
  - zajišťuje připravenost k řešení krizových situací spojených s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem.

Na úrovni obce s rozšířenou působností:

- **Starosta obce s rozšířenou působností**
  - zřizuje a řídí bezpečnostní radu obce s rozšířenou působností,
  - zřizuje a řídí krizový štáb obce s rozšířenou působností,
  - schvaluje po projednání v bezpečnostní radě kraje krizový plán obce s rozšířenou působností,
  - schvaluje po projednání v bezpečnostní radě dílčí plán obrany obce s rozšířenou působností,
  - plní úkoly stanovené hejtmanem a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení.
- **Obecní úřad obce s rozšířenou působností**
  - zřizuje pracoviště krizového řízení.

Na úrovni obce:

- **Starosta obce**
  - může zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán,
  - zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách obce.

- **Obecní úřad**
  - organizuje přípravu obce na krizové situace a plní úkoly stanovené krizovým zákonem.

STAROSTA OBCE

Krizový zákon ukládá starostovi obce povinnosti zejména v době krizového stavu.

V době krizového stavu starosta obce[12]

a) zabezpečuje **varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím** a vyrozumění orgánů krizového řízení, pokud tak již neučinil hasičský záchranný sbor kraje,

b) **nařizuje a organizuje evakuaci** osob z ohroženého území obce,

c) **organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití** obyvatelstva,

d) zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.

Krizový zákon pamatuje i na situaci, kdy starosta neplní v době krizového stavu své povinnosti (nebo tyto povinnosti nemůže plnit). V takovém případě může hejtman převést výkon povinností podle krizového zákona na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje. O této skutečnosti hejtman neprodleně informuje orgány obce a ministra vnitra, který může rozhodnutí hejtmana zrušit.

Aktualizace 1.1.2024

Karolína Marečková Laštovková

Starostka obce Dlouhá Lhota

Tel: 733 505 593